

הנחיות היועץ המשפטי לממשלה	משפט מינהלי משרדי הממשלה - משפט כלכלי-פיסקלי
תאריך: כ"ה חשוון, התשמ"ד, 1 נובמבר 1983 מספר הנחיה: 1.2000 (21.568)	סמכותו של שר האוצר להורות על פתיחת הבורסה באופן חלקי או מותנה

סמכותו של שר האוצר להורות על פתיחת הבורסה באופן חלקי או מותנה

1. חוק ניירות ערך, התשכ"ח - 1968 קובע בסעיף 50(ג) כך :

"50(ג) החליטה הבורסה לסגור את הבורסה, תודיע על כך מיד לשר האוצר, והשר רשאי להורות שלא תיסגר או שתיפתח מחדש".

2. האם סמכותו של שר האוצר להורות על פתיחת הבורסה, לפי סעיף 50(ג) לחוק ניירות ערך, מאפשרת לו להורות על פתיחת הבורסה באופן חלקי או מותנה, כגון, שהבורסה תיפתח אבל המסחר בבורסה יהיה מוגבל, במשך התקופה שתיקבע לעניין זה על-ידי שר האוצר, רק למסחר באגרות חוב או למסחר במניות מסוגים מסוימים?

3. כלל פרשנות מוכר הוא שהענקת סמכות לרשות מינהלית מאפשרת לה, אם אין ההקשר מלמד על כוונה אחרת, להפעיל את הסמכות גם באופן חלקי או באופן מותנה. השוו סעיף 12 לחוק הפרשנות, התשמ"א - 1981. השאלה היא, לכן, אם מן ההקשר של חוק ניירות ערך יש ללמוד על כוונה אחרת לעניין סמכותו של שר האוצר להורות על פתיחת הבורסה.

4. הסמכות להורות על סגירת הבורסה מותנית בכך שלדעת הבורסה או לדעת שר האוצר "הכרח לעשות כן לטובת ציבור המשקיעים" (סעיף 50(א) לחוק ניירות ערך). לעניין זה מקנה החוק סמכות מכרעת לשר האוצר: הבורסה אינה מוסמכת להחליט על סגירת הבורסה ליותר מיום עסקים אחד אלא באישור שר האוצר (סעיף 50(ב) לחוק ניירות ערך), וכאמור, כאשר החליטה הבורסה לסגור את הבורסה רשאי שר האוצר בניגוד לעמדת הבורסה, להורות שהבורסה לא תיסגר או שתיפתח מחדש (סעיף 50(ג) לחוק ניירות ערך).

מסתבר שהחוק העדיף בעניין זה את עמדתו של שר האוצר על-פני עמדתה של הבורסה, כיוון שהוא הממונה על ביצוע חוק זה, אחראי למדיניות הכלכלית באופן רחב יותר, ואיננו קשור באופן ישיר לניירות הערך הנסחרים בבורסה. הסמכות הוקנתה בידי בראש ובראשונה, כלשון החוק, "לטובת ציבור המשקיעים". בנסיבות מסוימות אפשר ש"טובת ציבור המשקיעים" תחייב לפתוח את הבורסה באופן זמני למסחר מוגבל לסוגים מסוימים של ניירות ערך או למסחר שאיננו כולל סוגים מסוימים של ניירות ערך. בנסיבות אלה רשאי שר האוצר, לפי שיקול דעתו, להחליט על פתיחת הבורסה למסחר מוגבל או מותנה, כגון, מסחר באגרות חוב בלבד או במניות מסוגים מסוימים בלבד, אם לדעתו הדבר דרוש לטובת ציבור המשקיעים, ועל הבורסה יהיה לפעול בהתאם להחלטה של שר האוצר.